

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра німецької філології

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Іврілюк С. В. *С.І.М.*
Протокол № 2 від «17» жовтня 2018 р.

№1710201818

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ КРАЇН ОСНОВНОЇ МОВИ

підготовки магістра

спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))

освітньої програми Німецька мова

Програма навчальної дисципліни «Історія культури країн основної мови» для підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (німецька), за освітньою програмою Німецька мова.

Розробник: Кінах Л. С. доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук.

Рецензент: Одарчук Н. А. доцент кафедри практики англійської мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 1 від 30.08.2018 р.

Завідувач кафедри: проф. Застровська С.О.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології СНУ ім. Лесі Українки

протокол № 1 від 13.09 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету доц. Павлюк А.Б.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Кінах Л.С., 2018

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка	Нормативна
Кількість годин / кредитів : 120 / 4	014 Середня освіта (Мова і література (німецька))	Рік навчання : 1 (5)
		Семестр : 10-ий
ІНДЗ : немає	Німецька мова	Лекції : 26 год.
		Практичні (семінарські) : 12 год.
	Магістр	Самостійна робота : 74 год
		Консультації : 8 год.
		Форма контролю : екзамен

Таблиця 2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка	Нормативна
Кількість годин / кредитів : 120 / 4	014 Середня освіта (Мова і література (німецька))	Рік навчання : 1 (6)
		Семестр : 12-ий
ІНДЗ : немає	Німецька мова	Лекції : 12 год.
		Практичні (семінарські) : 8 год.
	Магістр	Самостійна робота : 86 год
		Консультації : 14 год.
		Форма контролю : екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Програма навчального курсу «Історія культури країн основної мови» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (німецька), за освітньою програмою Німецька мова.

Предметом вивчення навчального курсу є культурна спадщина і актуальна картина суспільно-культурного життя Федеративної Республіки Німеччина та інших німецькомовних країн.

Метою навчального курсу є надання студентам ґрунтовних знань про основні періоди розвитку німецької культури на тлі значущих історичних, суспільно-політичних та соціальних подій.

Основні завдання навчального курсу:

- ознайомити студентів з основними епохами культурного розвитку Західної Європи в цілому та Німеччини зокрема;
- прослідкувати особливості розвитку німецької державності у різні історичні епохи;
- відзначити особливо значимі німецькі королівські династії, обґрунтувати їх роль у формуванні німецького рейху;
- з'ясувати вплив філософії та релігії на культурний розвиток Німеччини в окремі історичні епохи;
- прослідкувати особливості розвитку німецької літератури, архітектури, музики, живопису в окремі історичні епохи;
- представити студентам актуальну картину культурного розмаїття сучасної Німеччини та інших німецькомовних країн (література, образотворче мистецтво, архітектура, дизайн, музеї, театр, музика, кіно).

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- основні епохи культурного розвитку Західної Європи в цілому та Німеччини зокрема;
- найважливіші історичні дати та суспільно-політичні події у житті німецькомовної спільноти;
- відомих діячів Німеччини (політиків, учених, філософів, митців тощо);
- особливості окремих культурних епох та їх відображення в образотворчому мистецтві, літературі, архітектурі тощо;
- основні пам'ятки німецької архітектури, що збереглися до нашого часу;
- культурну специфіку і проблеми сучасної Німеччини як мультинаціональної та мультиконфесійної країни;

вміти:

- знаходити, аналізувати та ефективно використовувати потрібну для підготовки до семінарів інформацію з усіх доступних джерел

- (підручників, довідкової літератури, телебачення, Інтернету тощо);
- розуміти і пояснювати історичні реалії, активно використовувати їх, розповідаючи про культурний розвиток Німеччини та інших німецькомовних країн;
 - коментувати суспільно-історичні події, аргументувати свою думку з приводу певного проблемного питання;
 - наводити приклади з художньої літератури, зображення пам'яток архітектури, творів живопису, що характеризують певну культурну епоху;
 - зробити доповідь про життя і творчий доробок видатних представників німецькомовної спільноти;
 - порівнювати культурно-історичний розвиток Німеччини з культурно-історичним розвитком інших країн.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					
	Усього	Лек.	Семін.	Лаб.	Сам. р.	Конс.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1: Von den Anfängen bis zum Zeitalter des Barock						
Тема 1: Die geschichtlichen Grundlagen der deutschen Kultur						
1.1. Zum Begriff der Kultur	11	2	1	-	8	0
1.2. Antike						
1.3. Christentum						
1.4. Germanentum						
Тема 2: Entstehung und Aufbau der deutschen Kultur						
2.1. Reich und Kaisertum						
2.2. Die scholastische Wissenschaft	12	2	1	-	8	1
2.3. Geistliche und höfische Dichtung						
2.4. Die romanische Kunst						
Тема 3: Das Spätmittelalter						
3.1. Stadt und Bürgertum						
3.2. Die geistig-religiösen Strömungen	15	4	2	-	8	1
3.3. Die Volksdichtung						
3.4. Die gotische Kunst						

Тема 4: Humanismus und Reformation 4.1. Staat und Religion 4.2. Der Humanismus 4.3. Reformatorisches Bewusstsein 4.4. Die bürgerliche Renaissancekunst	15	4	2	-	8	1
Тема 5: Das Zeitalter des Barock 5.1. Der Absolutismus 5.2. Die barocke Geisteshaltung 5.3. Dichtung und Musik 5.4. Der barocke Baustil	13	2	2	-	8	1
Разом за модулем 1	66	14	8	-	40	4
Змістовий модуль 2: Von der Aufklärung bis zur Gegenwart						
Тема 6: Die Zeit der deutschen Geistesbildung 6.1. Preußen und Österreich 6.2. Das deutsche Aufklärungsdenken 6.3. Das Humanitätsideal der Klassik 6.4. Die Kunstauffassung der Romantik	14	4	1	-	8	1
Тема 7: Das Jahrhundert der Wissenschaft und Zivilisation 7.1. Die Entwicklung zum Nationalstaat 7.2. Der Industrialisierungsprozess 7.3. Restauration und geistiger Umbruch	12	2	1	-	8	1
Тема 8: Demokratie und Diktatur 8.1. Deutschland zwischen den Weltkriegen 8.2. Gebiete der Wissenschaften 8.3. Die moderne Literatur und Kunst	12	2	1	-	8	1

Тема 9: Geteiltes und wiedervereinigtes Deutschland 9.1. Bundesrepublik und DDR 9.2. Die bürgerliche Lebenswelt 9.3. Kulturkritische Positionen 9.4. Literarische und künstlerische Bestrebungen	16	4	1	-	10	1
Разом за модулем 2	54	12	4	-	34	4
Всього годин:	120	26	12	-	74	8

Таблиця 4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (заочна форма навчання)					
	Усього	Лек.	Семін.	Лаб.	Сам. р.	Конс.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1: Von den Anfängen bis zum Zeitalter des Barock						
Тема 1: Die geschichtlichen Grundlagen der deutschen Kultur 1.1. Zum Begriff der Kultur 1.2. Antike 1.3. Christentum 1.4. Germanentum	9	1	0	-	8	0
Тема 2: Entstehung und Aufbau der deutschen Kultur 2.1. Reich und Kaisertum 2.2. Die scholastische Wissenschaft 2.3. Geistliche und höfische Dichtung 2.4. Die romanische Kunst	12	1	1	-	8	2
Тема 3: Das Spätmittelalter 3.1. Stadt und Bürgertum 3.2. Die geistig-religiösen Strömungen 3.3. Die Volksdichtung 3.4. Die gotische Kunst	10	1	1	-	8	0

Тема 4: Humanismus und Reformation 4.1. Staat und Religion 4.2. Der Humanismus 4.3. Reformatorisches Bewusstsein 4.4. Die bürgerliche Renaissancekunst	13	2	1	-	8	2
Тема 5: Das Zeitalter des Barock 5.1. Der Absolutismus 5.2. Die barocke Geisteshaltung 5.3. Dichtung und Musik 5.4. Der barocke Baustil	12	1	1	-	8	2
Разом за модулем 1	56	6	4	-	40	6
Змістовий модуль 2: Von der Aufklärung bis zur Gegenwart						
Тема 6: Die Zeit der deutschen Geistesbildung 6.1. Preußen und Österreich 6.2. Das deutsche Aufklärungsdenken 6.3. Das Humanitätsideal der Klassik 6.4. Die Kunstauffassung der Romantik	15	2	1	-	10	2
Тема 7: Das Jahrhundert der Wissenschaft und Zivilisation 7.1. Die Entwicklung zum Nationalstaat 7.2. Der Industrialisierungsprozess 7.3. Restauration und geistiger Umbruch	14	1	1	-	10	2
Тема 8: Demokratie und Diktatur 8.1. Deutschland zwischen den Weltkriegen 8.2. Gebiete der Wissenschaften 8.3. Die moderne Literatur und Kunst	16	1	1	-	12	2

Тема 9: Geteiltes und wiedervereintes Deutschland						
9.1. Bundesrepublik und DDR						
9.2. Die bürgerliche Lebenswelt	19	2	1	-	14	2
9.3. Kulturkritische Positionen						
9.4. Literarische und künstlerische Bestrebungen						
Разом за модулем 2	64	8	4	-	46	6
Всього годин:	120	12	8	-	86	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота студентів передбачає:

- опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу;
- ретельну підготовку до семінарських занять із використанням додаткових матеріалів, які не давалися на лекціях;
- підготовку презентації / наочності до тем семінарських занять;
- укладання словничка найважливіших термінів (із їхніми тлумаченнями) з тематики навчального курсу «Історія культури країн основної мови».

Теми семінарських занять (денна форма навчання)

Seminar 1: Karolingische Kunst (750-900). Romanik (900-1230). Gotik (1200-1330). Spätgotik (1330-1500).

1. Karolingische Kunst. Skulptur und Malerei.
2. Romanik. Architektur, Skulptur, Malerei.
3. Gotik. Deutsche Kathedralgotik. Deutsche Backsteingotik. Malerei.
4. Spätmittelalter. Die Kunst am Hof Karls IV. – Die Parler. Architektur.

Seminar 2: Dürerzeit und Manierismus (1500-1620). Barock und Rokoko (1620-1770).

1. Albrecht Dürer (1471-1528). Die große Zeit der Malerei.
2. Die Begriffe „Renaissance“ und „Manierismus“. Renaissance in Deutschland. Deutscher Manierismus. Die Welt der Kunst und Wunderkammern.
3. Die Begriffe „Barock“ und „Rokoko“. Das Schloss als Bauaufgabe. Barocke Gartenarchitektur. Der Kirchenbau.
4. Malerei. Skulptur. Kaiserbarock in Österreich und Böhmen.

Seminare 3-4: Vom Klassizismus zum Historismus (1770-1900). Jugendstil und Moderne (1900-1945)

1. Früher Klassizismus im 18. Jahrhundert. Johann Joachim Winckelmann. Klassizismus und Neogotik.
2. Romantik und Biedermeier.
3. Realismus und Impressionismus.
4. Historismus und Gründerzeit.
5. Jugendstil und Moderne in Deutschland, Österreich und in der Schweiz.

6. Expressionismus. Der Stummfilm. Wege in die Abstraktion. Bauhaus und „Neues“ Bauen. Dada und Surrealismus. Neue Sachlichkeit. Max Beckmann.
7. Kunst des Nationalsozialismus.

Seminare 5-6: Kultur nach 1945

1. Kunst nach 1945. Wiederaufbau in Ost und West.
2. Design, Malerei und Skulptur im Westen.
3. Neue Formen der Kunst – Fluxus, Happening, Installation und Konzeptkunst.
4. Sozialistischer Realismus.
5. Postmoderne und Spätmoderne.
6. Kunst der Gegenwart – Aktuelle Tendenzen.
7. Museen und Sammlungen deutscher Kunst.

Теми семінарських занять (заочна форма навчання)

Seminar 1: Karolingische Kunst (750-900). Romanik (900-1230). Gotik (1200-1330). Spätgotik (1330-1500).

1. Karolingische Kunst. Skulptur und Malerei.
2. Romanik. Architektur, Skulptur, Malerei.
3. Gotik. Deutsche Kathedralgotik. Deutsche Backsteingotik. Malerei.
4. Spätmittelalter. Die Kunst am Hof Karls IV. – Die Parler. Architektur.

Seminar 2: Dürerzeit und Manierismus (1500-1620). Barock und Rokoko (1620-1770).

1. Albrecht Dürer (1471-1528). Die große Zeit der Malerei.
2. Die Begriffe „Renaissance“ und „Manierismus“. Renaissance in Deutschland. Deutscher Manierismus. Die Welt der Kunst und Wunderkammern.
3. Die Begriffe „Barock“ und „Rokoko“. Das Schloss als Bauaufgabe. Barocke Gartenarchitektur. Der Kirchenbau.
4. Malerei. Skulptur. Kaiserbarock in Österreich und Böhmen.

Seminar 3: Vom Klassizismus zum Historismus (1770-1900). Jugendstil und Moderne (1900-1945)

1. Früher Klassizismus im 18. Jahrhundert. Johann Joachim Winckelmann. Klassizismus und Neogotik.
2. Romantik und Biedermeier.
3. Realismus und Impressionismus.
4. Historismus und Gründerzeit.
5. Jugendstil und Moderne in Deutschland, Österreich und in der Schweiz.
6. Expressionismus. Der Stummfilm. Wege in die Abstraktion. Bauhaus und „Neues“ Bauen. Dada und Surrealismus. Neue Sachlichkeit. Max Beckmann.
7. Kunst des Nationalsozialismus.

Seminar 4: Kultur nach 1945

1. Kunst nach 1945. Wiederaufbau in Ost und West.
2. Design, Malerei und Skulptur im Westen.

3. Neue Formen der Kunst – Fluxus, Happening, Installation und Konzeptkunst.
4. Sozialistischer Realismus.
5. Postmoderne und Spätmoderne.
6. Kunst der Gegenwart – Aktuelle Tendenzen.
7. Museen und Sammlungen deutscher Kunst.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Навчальний курс не передбачає виконання ІНДЗ.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 5

Поточний контроль Денна форма навчання (макс = 40 балів)				Підсумковий контроль (макс = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2	
Усна відповідь на семінарських заняттях				Усна відповідь на екзамені	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			
Сем. № 1	Сем. № 2	Сем. № 3-4	Сем. № 5-6	60	
10	10	10	10		
40				60	100

Таблиця 6

Поточний контроль Заочна форма навчання (макс = 40 балів)				Підсумковий контроль (макс = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2	
Усна відповідь на семінарських заняттях				Усна відповідь на екзамені	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			
Сем. № 1	Сем. № 2	Сем. № 3	Сем. № 4	60	
10	10	10	10		
40				60	100

Критерії оцінювання. Усна відповідь студента на семінарських заняттях оцінюється від 0 до 10 балів. Загальна кількість балів за роботу студента на семінарських заняттях визначається сумою балів і становить 0-40 балів.

- Оцінка **“відмінно”** відповідає 10 балам за правильну, вичерпну, чітко структуровану та аргументовану усну відповідь студента на семінарських заняттях, під час якої не було допущено помилок з основної іноземної мови та доцільно використовувалися ТЗН чи/та наочність, виявилися особливі творчі здібності студента, вміння самостійно здобувати знання та використовувати їх

на практиці;

- *Оцінка “дуже добре”* відповідає 9 балам за правильну, повну, структуровану усну відповідь студента на семінарських заняттях, під час якої майже не було допущено помилок з основної іноземної мови та використовувалися ТЗН чи/та наочність, виявилися вміння самостійно здобувати знання та використовувати їх на практиці;

Оцінка “добре” відповідає 8 балам за повну та структуровану усну відповідь студента на семінарських заняттях, під час якої були допущені незначні неточності у викладі матеріалу навчального курсу чи/та помилки з основної іноземної мови, не зовсім доцільно використовувалися ТЗН чи/та наочність, не в повній мірі було продемонстроване вміння самостійно здобувати знання та використовувати їх на практиці;

- *Оцінка “задовільно”* відповідає 7 балам за часткову та нечітко структуровану усну відповідь студента на семінарських заняттях, під час якої були допущені значні неточності у викладі матеріалу навчального курсу чи/та суттєві помилки з основної іноземної мови, не доцільно або зовсім не використовувалися ТЗН чи/та наочність, не було продемонстроване вміння самостійно здобувати знання та використовувати їх на практиці;

- *Оцінка “достатньо”* відповідає 6 балам за фрагментарну неструктуровану усну відповідь студента на семінарських заняттях, під час якої були допущені значні неточності у викладі матеріалу навчального курсу та суттєві помилки з основної іноземної мови, не використовувалися ТЗН і наочність, не було продемонстроване вміння самостійно здобувати знання та використовувати їх на практиці;

- *Оцінка “незадовільно”* відповідає 0-5 балам за відмову студента дати відповідь на поставлене запитання, невиконане домашнє завдання чи інший вид роботи, незнання матеріалу навчального курсу чи за фрагментарну, не зовсім точну відповідь на семінарських заняттях, під час якої були допущені помилки з основної іноземної мови, не використовувалися ТЗН і наочність, не було продемонстроване вміння самостійно здобувати знання та використовувати їх на практиці.

Шкала оцінювання

Таблиця 7

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Gössmann W. Deutsche Kulturgeschichte im Grundriß. - Düsseldorf: Grupello, 2006.
2. Volker Gebhard. Schnellkurs Kunstgeschichte. Deutsche Kunst. – Köln: DuMont, 2002.
3. Goerlitz E. Zeiten und Menschen. B.1-2. – Paderborn: Ferdinand Schöningh, 1986.
4. Geschichte und Geschehen. – Stuttgart: Ernst Klett, 1990.
5. Kitchen M. Illustrierte Geschichte Deutschlands. – Augsburg: Bechtermünz Verlag, 1998.
6. Kisljakova L. Deutschland. Wandel durch Zeiten. – Donezk: ЄАІ-ПРЕС, 1999.
7. Schulte H. Kleine deutsche Geschichte, - München: C.H.Beck Verlag, 1996.
8. Ebeling H. Die Reise in die Vergangenheit. B.1-2, - Braunschweig: Westermann, 1993.
9. Euroräisches Geschichtsbuch. – Stuttgart: Ernst Klett Verlag, 1997.
10. Tatsachen über Deutschland. Frankfurt am Main: Societats-Verlag, 1996.
11. M. Chr. Berger, M. Martini „Generation E. Deutschsprachige Landeskunde im europäischen Kontext“. Stuttgart: Ernst Klett Verlag, 2010.
12. 30 Stunden Deutschland. Stuttgart: Ernst Klett Verlag, 2011.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Zum Begriff der Kultur. Die geschichtlichen Grundlagen der deutschen Kultur (Antike, Christentum, Germanentum).
2. Karolingische Kunst. Skulptur und Malerei.
3. Mittelalterliche Dichtung.
4. Romanische Kunst. Architektur, Skulptur, Malerei.
5. Stadt und Bürgertum im Spätmittelalter.
6. Geistig-religiöse Strömungen im Spätmittelalter.
7. Volksdichtung im Spätmittelalter.
8. Gotik. Deutsche Kathedralgotik. Deutsche Backsteingotik. Malerei.
9. Renaissance-Humanismus. Begriffsgeschichte und Ziele der Humanisten.
10. Reformation als der folgenschwere religiöse Aufbruch in der deutschen Kulturgeschichte.
11. Zum Begriff „Renaissance“. Renaissance in Deutschland.
12. Zum Begriff „Manierismus“. Deutscher Manierismus. Die Welt der Kunst- und Wunderkammern.
13. Die Begriffe „Barock“ und „Rokoko“. Der barocke Baustil und die barocke Gartenarchitektur.
14. Dichtung und Musik des deutschen Barock.
15. Das deutsche Aufklärungsdenken. Literatur und Philosophie.
16. Das Humanitätsideal der Klassik. Dichtung und Musik.
17. Romantik und Biedermeier.
18. Die Entwicklung Deutschlands zum Nationalstaat. Die Zeit Bismarcks.
19. Industrialisierungsprozess und zivilisatorischer Fortschritt des 19.

- Jahrhunderts.
20. Realismus und Impressionismus.
 21. Historismus und Gründerzeit.
 22. Jugendstil und Moderne in Deutschland, Österreich und in der Schweiz.
 23. Expressionismus. Wege in die Abstraktion. Bauhaus und „Neues“ Bauen.
 24. Goldene Zwanziger Jahre. Neue Sachlichkeit. Mode. Neue Medien (Film, Kino, Rundfunk).
 25. Der moderne Roman als Spiegelbild der Zeitprobleme in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts.
 26. Kunst der Zeit des Nationalsozialismus.
 27. Deutschland nach 1945. Wiederaufbau in Ost und West. Die bürgerliche Lebenswelt im Westen.
 28. Sozialistischer Realismus.
 29. Deutschlandthematik als das wichtigste Thema der deutschen Literatur nach 1945.
 30. Kunst der Gegenwart – Aktuelle Tendenzen.